

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, ...*5 maja 2011*...

RPO-608141-IV/09/AT

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Pan
Aleksander Grad
Minister Skarbu Państwa

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z napływającymi do Biura RPO skargami, Rzecznik Praw Obywatelskich uznał za konieczne zwrócenie uwagi Pana Ministra na regulację art. 7 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz.U. z 2001 r., Nr 97, poz. 1051 z późn.zm.), który to przepis stanowi, iż rekompensata dla osób fizycznych, byłych właścicieli lub ich spadkobierców z tytułu utraty własności zasobów wymienionych w art. 1 tejże ustawy ma być wypłacona ze środków budżetu państwa. Problem polega jednak na tym, iż ustawa określa jedynie źródło finansowania przyznawanych rekompensat, a nie tryb procedowania w celu ich ustalenia i wypłaty. Rekompensaty mają być bowiem wypłacane na podstawie odrębnych przepisów, których jednak do tej pory nie uchwalono.

Zdaniem Rzecznika, brzmienie art. 7 ustawy o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju stanowi gwarancję, że roszczenia osób z tytułu utraty własności mienia zaliczonego przez niego do strategicznych zasobów naturalnych kraju zostaną zaspokojone w formie rekompensat. Zagwarantowane ustawą uprawnienia nie mogą jednak zostać zrealizowane przez uprawnionych, gdyż pomimo upływu niemal 10 lat od wejścia w życie ustawy, wspomnianych wyżej „przepisów odrębnych” nie uchwalono do dnia dzisiejszego. W konsekwencji oznacza to, iż w chwili obecnej nie jest wiadomym, czy ustalenie i wypłata rekompensat wymagają wydania indywidualnej decyzji administracyjnej, czy wystarczającą będzie ogólna regulacja ustawowa, której jedynie

wykonanie w formie wypłaty rekompensaty zostanie powierzone właściwemu ministrowi, czy też w tym celu zostanie powołany zupełnie nowy organ lub instytucja. Nie jest także wiadomym, czy dochodzenie roszczeń z tytułu wypłaty rekompensaty nie zostanie przekazane do właściwości sądów powszechnych.

Konkludując należy stwierdzić, iż z przepisu art. 7 ustawy o zasobach nie wynika wprost, aby sprawa o roszczenia, o których w nim mowa była stricte sprawą cywilną, należąca do właściwości sądu powszechnego lub miała charakter administracyjny, do rozpoznania której właściwym byłby organ administracji publicznej. Przepis ten nie zawiera bowiem wskazania co do trybu dochodzenia roszczeń w nim przewidzianych, nie określa konkretnego organu administracji publicznej ani nie wskazuje sądu powszechnego jako właściwych w tych sprawach, nie określa też sposobu wypłaty rekompensaty. Natomiast jedyne wskazanie, jakie zawiera - mianowicie, że rekompensata ma być wypłacona ze środków budżetu państwa - określa jedynie źródło finansowania rekompensaty, nie zaś tryb procedowania w celu jej ustalenia.

Powyższe dowodzi, iż mając za podstawę tylko taką regulację prawną, jaką jest art. 7 ustawy o zasobach, osoby uprawnione do wystąpienia z roszczeniem o rekompensatę z tytułu utraty własności zasobów wymienionych w art. 1 ustawy nie mogą skutecznie realizować swojego prawa z uwagi na brak regulacji prawnej ustalającej tryb dochodzenia przedmiotowego roszczenia.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich wydanie przepisu blankietowego, które nie pociągnęło za sobą uchwalenia przepisów odrębnych, jest niewątpliwie zaniechaniem legislacyjnym, które powinno zostać przerwane działaniem Ministra Skarbu Państwa. Zgodnie bowiem z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, ze zm.) - to Minister jest obowiązany do inicjowania i opracowywania polityki Rady Ministrów w stosunku do działu, którym kieruje, a także przedkładania w tym zakresie inicjatyw, projektów założeń projektów ustaw i projektów aktów normatywnych na posiedzenia Rady Ministrów -na zasadach i w trybie określonych w regulaminie pracy Rady Ministrów. Skoro zatem to Minister Skarbu Państwa reprezentuje Skarb Państwa w sprawach dotyczących gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, a także on jest dysponentem Funduszu Reprywatyzacyjnego, to uznać należy, że na Ministrze Skarbu Państwa spoczywa

obowiązek wystąpienia ze stosownym projektem mającym na celu doprowadzenie do wydania przepisów odrębnych. Niepodjęcie przez wskazany organ działań zmierzających do uchwalenia przepisów odrębnych uznać należy, w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, za naruszające wyrażoną w art. 2 Konstytucji zasadę demokratycznego państwa prawa. Zasada ta wytycza kierunki rozwoju ustroju państwa, stanowi nakaz dla parlamentu, ale i całego aparatu państwowego, by jego działalność służyła realizacji tej zasady. Demokratyczne państwo prawne winno zatem nie tylko zabezpieczać wpływ obywateli na władzę państwową i ich udział w podejmowaniu decyzji państwowych, ale także gwarantować poszanowanie wolności i praw jednostki oraz urzeczywistniać zasady sprawiedliwości społecznej.

W świetle przedstawionych powyżej kwestii zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o poinformowanie Rzecznika, czy obecnie w Ministerstwie są prowadzone prace zmierzające do wprowadzenia stosownych regulacji prawnych określających tryb dochodzenia roszczenia, przysługującego w oparciu o art. 7 ustawy o zasobach, a jeśli tak, to na jakim etapie znajdują się przedmiotowe prace.

Łeoz Wynery szocembku

Żeme Hjpouia